

Socialinė Gerovė

REDAGUOJA JAV LB SOCIALINIŲ
REIKALŲ TARYBOS
REDAKČINIS KOLEKTYVAS

Medžiaga siūsti: J. Šoliūnas,
4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

ATVIRAS LAIŠKAS L. DARGIUI

Gerb. Tamsta,

Laišką rašyti Jums mane vertia Jūsų straipsnis „Amerikos ūkinės naujienos“, tilpęs „Draugo“ birželio 13 dienos numerio.

Jūs ten, be eilės kitų nuomonių apie JAV-bių ūkinės problemas, taip pat parašėte šį bei tą ir apie socialinės apsaugos pensijas ir pensininkus. Jūsų nuomones apie JAV-bių taupymo įstaigų bei alyvos problemas palieku tą sričių žinovų interpretacijai.

Tačiau man būtų labai neramu, jei nieko nesakytum apie Jūsų nuomones, liečiančias socialinę apsaugą. Nežinau Jūsų kvalifikaciją socialinės apsaugos srityje. Kad tuo klausimu aš esu kvalifikuotas išsireikšti, Jums turbūt yra žinoma (esu dirbęs šio krašto socialinės apsaugos įstaigose apie 23 m. Per tuos metus teko man asmeniškai apklausti šimtus 30,000 asmenų. Kadangi keliolika metų dirbau Chicagoje ir Detroito, man asmeniškai teko apklausti keletą tūkstančių lietuvių. Spaudoje ir laiškais esu pataręs taip pat tūkstančiams mūsų tautiečių. Bedirbant teko susitikti ir turėjau laimės padėti įvairaus išsilavinimo, įvairaus amžiaus ir įvairaus turtingumo lietuviams. Neretai džiaugiausi matydamas, kaip mūsų tautiečiai gražiai ir rūpestingai bandė susitvarkyti senatvės dienas. Jaučiau nepaprastą pasitenkinimą ir dėkojau Aukščiausiam, kad man buvo galimybių patarnauti savo tautos žmonėms. Deja, neretai ir ašarą teko nubraukti matant, kiek vargo ir skausmo dar tebėra ir lietuvių tarpe. Bendrai noriu Jus, gerb. Tamsta, užtikrinti, kad aš žinau daugelio lietuvių, ypač Chicagoje, socialinę būklę).

Perskačius Jūsų straipsnį, man suskaido širdį. Svarbiausia, kad Jūs tvirtinate, kad daug pensininkų „gerai žinau, savo likimą, nė nemano skustis. Priešingai, manau, kad kai kurių senų ir kitokių socialinių čekių gavėjų pajamos galėtų ir turėtų būti sumažintos“.

Pirma, mane nustebino Jūsų tvirtinimas, kad Jūs gerai žinote apie tų žmonių padėtį. Žinote, kad jie „nė nemano skustis“. Labai drąsus ir argantinis tvirtinimas. Būtu malonu ir reikalinga Jūsų klausiti, kaip Jūs visa tai sužinojote. Labai norėčiau ir aš pasidalinti su Jumis tomis Jūsų surinktomis žiniomis. Jokių būdu, tikėkite manimi, Jūsų neįtariu paprastu blefavimu.

Kaip jau minėjau, esu kalbėjęs su tūkstančiais, ir jų daugumas vis kuom nors, ypač mažomis pensijomis, man skųdavosi. Gal aš neteisiu. O gal mes kalbame ne apie tos pačios planetos senuosius ir nedarbinguosius? Gal iš tikro Jūsų žinomieji seniai niekuo nesiskundžia ir jiems tik gubės pieno tetrūkstą.

Antra, manau, kad Jūsų nuomonė, jog kai kurių senų socialinių čekių „galėtų ir turėtų būti“ sumažinti, yra tik nerimas pokštas. Bet jeigu Jūs tuo rimtai tikite, tai jau negražu.

Galėčiau Jus supažindinti su mano tautos dalimi. Ji yra čia, Chicagoje. Daugelis jų gyvena Marquette Parko apylinkėse. Žinau jų ekonominę padėtį. Ir vel Jus galėčiau užtikrinti, kad jiems Jūsų siūlymas sumažinti čekius būtų peilis po kaklu. Na, gal ir vel mes kalbame apie kitos planetos žmones. Bet jeigu apie tos pačios — tada, Dieve, saugok Jus.

Štai geras pavyzdys: man viena lietuvių senutė skundėsi, kad ji gyvena „valgydama atšaldytą sriubutę... vieną kartą per dieną. Jos mėnesinis socialinės apsaugos čekis — 140.00 dolerių. Ji turi mokėti 80 dol. per mėnesį nuomos. Likutis — 60 dolerių — sunaudojamas sriubutei pirkti.

Kita mano sutikta senutė vienos dienos maistui praleidžia... 65 centus. Ji taip pat maitinasi vieną kartą dienoje atšaldyta sriubute. Norite, Ponas Dargi, daugiau pavyzdžių? Aš jų galiu pririnkti šimtus.

Paimkime statistikas. Pažūrėkime kad ir į bendrus skaičius. Štai socialinės apsaugos įstaiga nurodo, kad 1980 metų birželio mėnesį šitame krašte buvo 4,156,400 pensininkų, gaunančių specialias pensijas (Supplemental Security Income — SSI). Bendra dolerinė suma, išmokėta tą patį mėnesį — 610.2 milijonai. Vadinasi, vidurkis buvo apie 123 dol. per mėnesį (žūr. „Social Security Bulletin, 1980 m. spalio mėn., 1 p.).

Ar Jūs galvojate, kad asmuo, gaunąs 123 dol. per mėnesį, neturi kuo skustis? Ar Jūs manote, kad ir jiems pensijos turėtų būti sumažintos?

Ach, Ponas Dargi, jeigu Jūs netikite mano pavyzdžiais ar nurodyta statistika — kviečiu pasizmonėti „Margučio“ raštinėje šeštadieniais. Ten Jūs galėsite ir asmeniškai įsitikinti, ar lietuviai skundžiasi savo likimu ir pensijomis. Ten Jūs galėsite net ir išreikšti savo nuomonę apie pensijų sumažinimą. Tik saugumo dėliai užsidėkite gerą šalną.

Savo straipsnyje Jūs taip pat teigėte, kad „turime dar krūvą dvigubų pensininkų, gaunančių socialinio draudimo ir kartu valstybinę valdininkų pensiją“. Ir vel būtų gera žinoti apie tos „krūvos“ didumą. Jūsų turimi statistiniai duomenys turbūt aiškiai tai parodytų.

Trečia, Jūsų nuomone „visokios pensijos — privatinio darbo ir valdininkų turėtų būti sujungtos krūvon (integrutos), tai ir kombinuojantiems pensininkams būtų užkirstas kelias lobi iš kitų mokesčių, užuot darbu, kad ir daug pelnantis“. Šis Jūsų teigimas — pilnas sklykų.

Pirmiausiai, „kombinuojantieji pensininkai“ šitame krašte yra visa tauta. Dėka daromos pažangos socialinio teisingumo kelyje daugumas privačių bendrovių jau skiria pensijas tuo pačiu metu, kai darbininkas kvalifikuojasi socialinės apsaugos pensijai. Apkaltinti visus amerikiečius „kombinavimu“ yra ne tik nerimta, bet taip pat rodo, jog Jūs atmetate popiežiškų enciklikų nurodymus, liečiančius

„Margučio“ raštinėje kiekvieną šeštadienį lietuviams nemokamai yra padedama įvairiuose socialiniuose klausimuose. J. Šoliūnas (kairėje) pataria žmonėms socialinės apsaugos reikaluose. Nuotr. V. Jasinevičiaus

DVEJUOSE HORIZONTUOSE

LIETUVOS RAŠYTOJŲ PASISAKYMAI

1977 m. Vilniuje išėjo du stambūs tomai knygos „Tarybų Lietuvos rašytojai“. Tai dabarties Lietuvos rašytojų biografijos, pasisakymai, samprotavimai. Dalis jų yra mirę ir jų biografijos buvo parašytos anksčiau. Čia pateikti charakteringesi Lietuvos rašytojų pasisakymai, paimti iš bendro jų biografijų konteksto.

Kazys Ambrazas (g. 1931 m.): „1948 m. įstojau (Joniškioje) ir dar labai negausiai (tebu trys ar keturi nariai) vidurinės mokyklos komjaunimo organizaciją. Pokario komjaunimo išgyvenimai neblėsta ir visada jaudina“.

Stasys Anglickis (g. 1905 m.): „Žvelgiant į kūrybinę biografiją, nesunku pastebėti, kad kūrybingiausi man buvo ketvirtasis, septintasis ir aštuntasis dešimtmečiai. Ypač daug padaryta 1965 - 75 metais... Kodėl taip atsitiko? To laikotarpio pradžioje įvyko didžiausias lūžis ne tik mano asmeniniame, bet ir viso mūsų krašto gyvenime — buvo atkurta tarybinė santvarka. Taigi, reikėjo jaugti ir tarybinę tikrovę. Buvo, žinoma, ir kitų priežasčių...“

Vitas Areska (g. 1927 m.): „Mano studijų metais literatūroje dažniausia buvo ieškoma socialinio gyvenimo bei klasių kovos atvaizdų, meno kūryba vertinama socialinės pažangos kriterijais. Schematiškumo, dogmatiškumo aiškinimų recidyvai nuėjo į praetį...“

Juozas Aputis (g. 1936 m.): „Lietuvni prisiiminimai iš universiteto laikų. Gal dėl to, kad gyvendamas užkampyje ir akis į akį susidurdamas su kasdienybe, pasiilgdavai ko kildesnio, žmogiškesnio, šviesesnio. Jis švietė, bet kur kas blaivus, nei viltasi... Esmė išsilgęs prozos knygos, kurią nušviestų neišbarstyta, neiš-

darbo ir atlyginimų klausimų. Nemanau, kad pensininkai, kaip Jūs teigiate, „lobsta“ iš pensijų. Tai man nežinomas tvirtinimas. Galbūt Jūs tam tvirtinimui taip pat galite nurodyti paramos šaltinius. Būsiu dėkingas.

Jūs drąsiai tvirtinate, kad „kombinuojantieji pensininkai“ pensininkai daug pelnosi iš pensijų. Ir vel tvirtinimas, reikalaujantis statistinių paramos duomenų. Atleiskite, kad tokiu laišku Jus traukdau. Manau, kad Jūs dar vis tebedirbate ir nesate vienas tų „kombinuojančių ponų“. Viliusi, kad Jums nereikės niekada „pelnytis“ iš pensijų čekio ir kad Jūs niekad nepavargsite bedirbdamas. Tačiau, jei nelaimei ir Jūs kada nors tapsite pensininku — mielai ir Jums patarnausiu, su tvarkydamas Jūsų socialinės apsaugos pensijos reikalus.

Su pagarba,

Jonas Šoliūnas

Antanas Drilinga (g. 1935 m.): „Ten, Anykščių apylinkėse, to krašto žmonių sielose radau tai, kas, mano supratimu, gražu ir tauru, kas nepaliesta klastos ir apgaulės, melo ir prievartos, kas skatina žmogų dorai pasakyti tiesą...“

Juozas Grušas (g. 1901 m.): „Aš laukau savo gyvenimo laime, kad visos audros ejo tarsi pro mane. Žinoma, ne visai tinka sakyti „pro mane“. Jos tik nenubloškė manęs kur nors į pasaulio kraštą, neatskyrė nuo tėvynės ir nuo artimųjų, nepastatė į ypatingas gyvenimo ir darbo sąlygas, nepriverstė užimti netikrą poziciją santykiuose su tiesa, o tai kartais pasitaiko audrų metu, instinktyviai kovojant su išmintimi...“

Jonas Jakštas (g. 1931 m.): „Nemėgtu susirinkimų, didelių kompanijų, dviveidžių, arogantiškų ir dvasiškai tuščių žmonių, o ypač tų, kuriems pernelyg knieti knaisiotis po svetimus reikalus...“

Jovaras (1880 - 1967 m.): „Einam, žengiam, šviesą nešam, o tą šviesą kažkokie tamsybių smakai praryja ir iš savo nasrų į liaudį ugnimi spiaudo...“

Jonas Juškaitis (g. 1933 m.): „Daug žmonių sutikau. Džiaugiuosi, kad buvo gerų, kada nesiseka. Niekas nė nežūrių jų gerumą ir vis vien jie geri. Verčiau numirtų už tiesą, negu gyventų melu...“

Kazys Kiela (g. 1896 - 1963 m.): „Sakoma, jeigu rašytojas stovi vietoje, jis atsilieka. Ši teiginį galiu pats sau pritaikyti. Sėdėdamas daugelį metų prie vertimų kambaryje, pasijutau atitolejęs nuo gyvenimo. Kaime po karo beveik visai nesu buvęs. Kurį laiką pas mus buvo susidariusi dargi pažiūra, kad tarybinis rašytojas privalo vaizduoti tik dabartinį gyvenimą ir „neišslepti visokios senovės“. Aš manau, kad tokia pažiūra klaidinga. Rašytojas turi imtis tokių temų, kurios jam gerai pažįstamos ir įveikiamos...“

Kostas Kubilinskas (g. 1923 - 1962 m.): „Tuo metu, kai aš per visus klerikalizmo ir nacionalizmo raistus brida į tiesą, mano bendramėčiai, eidami tiesiu keliu, nuėjo labai toli...“

Jonas Lankutis (g. 1925 m.): „1941 m. birželio 22 d. šūviai, kaip ir kai kurie kiti XX a. vidurio įvykiai, daug kam sugriovė įprastinį vaikystės, jaunystės ar senatvės ritmą, pastatė, kaip sakyti filosofai, į egzistencines situacijas, atvėrė daugelį tokių dalykų, kurių ramios buitės sąlygomis amžiais nepatirsi...“

Aldona Liobytė (g. 1915 m.): „Didžiai vertinu dvasinę žmogaus nepriklausomybę. Tai vienintelė nepriklausomybė, kurios niekas negali atimti. Purkščiui kaip katė, jei kas kėsina į vidines mano valdas...“

Janina Degutytė (g. 1928 m.): „Rašyti pradėjau vidurinėje mokykloje. Vieną pirmųjų eilėraščių pavadinau „Tau, Tėvyne“. Keletą studijų metų nieko nerašiau. Slėgė nepasitikėjimas savimi. Nenoras imti plunksnos, kai poeziją supranti kitaip, negu spaudoje buvo vertinama...“

Vytautas Bubnys (g. 1932 m.): „1947 m. birželio naktį sto- vėjau prie malkų krūvos priešais šautuvų vamzdžius, klausiausi mirties nuosprendžio žodžių. Tačiau likimas ir šį — kartą nuo manęs nenusigrėžė...“

Jonas Lankutis (g. 1925 m.): „1941 m. birželio 22 d. šūviai, kaip ir kai kurie kiti XX a. vidurio įvykiai, daug kam sugriovė įprastinį vaikystės, jaunystės ar senatvės ritmą, pastatė, kaip sakyti filosofai, į egzistencines situacijas, atvėrė daugelį tokių dalykų, kurių ramios buitės sąlygomis amžiais nepatirsi...“

Aldona Liobytė (g. 1915 m.): „Didžiai vertinu dvasinę žmogaus nepriklausomybę. Tai vienintelė nepriklausomybė, kurios niekas negali atimti. Purkščiui kaip katė, jei kas kėsina į vidines mano valdas...“

Janina Degutytė (g. 1928 m.): „Rašyti pradėjau vidurinėje mokykloje. Vieną pirmųjų eilėraščių pavadinau „Tau, Tėvyne“. Keletą studijų metų nieko nerašiau. Slėgė nepasitikėjimas savimi. Nenoras imti plunksnos, kai poeziją supranti kitaip, negu spaudoje buvo vertinama...“

Vytautas Bubnys (g. 1932 m.): „1947 m. birželio naktį sto- vėjau prie malkų krūvos priešais šautuvų vamzdžius, klausiausi mirties nuosprendžio žodžių. Tačiau likimas ir šį — kartą nuo manęs nenusigrėžė...“

Jonas Lankutis (g. 1925 m.): „1941 m. birželio 22 d. šūviai, kaip ir kai kurie kiti XX a. vidurio įvykiai, daug kam sugriovė įprastinį vaikystės, jaunystės ar senatvės ritmą, pastatė, kaip sakyti filosofai, į egzistencines situacijas, atvėrė daugelį tokių dalykų, kurių ramios buitės sąlygomis amžiais nepatirsi...“

Aldona Liobytė (g. 1915 m.): „Didžiai vertinu dvasinę žmogaus nepriklausomybę. Tai vienintelė nepriklausomybė, kurios niekas negali atimti. Purkščiui kaip katė, jei kas kėsina į vidines mano valdas...“

Janina Degutytė (g. 1928 m.): „Rašyti pradėjau vidurinėje mokykloje. Vieną pirmųjų eilėraščių pavadinau „Tau, Tėvyne“. Keletą studijų metų nieko nerašiau. Slėgė nepasitikėjimas savimi. Nenoras imti plunksnos, kai poeziją supranti kitaip, negu spaudoje buvo vertinama...“

Vytautas Bubnys (g. 1932 m.): „1947 m. birželio naktį sto- vėjau prie malkų krūvos priešais šautuvų vamzdžius, klausiausi mirties nuosprendžio žodžių. Tačiau likimas ir šį — kartą nuo manęs nenusigrėžė...“

Jonas Lankutis (g. 1925 m.): „1941 m. birželio 22 d. šūviai, kaip ir kai kurie kiti XX a. vidurio įvykiai, daug kam sugriovė įprastinį vaikystės, jaunystės ar senatvės ritmą, pastatė, kaip sakyti filosofai, į egzistencines situacijas, atvėrė daugelį tokių dalykų, kurių ramios buitės sąlygomis amžiais nepatirsi...“

Aldona Liobytė (g. 1915 m.): „Didžiai vertinu dvasinę žmogaus nepriklausomybę. Tai vienintelė nepriklausomybė, kurios niekas negali atimti. Purkščiui kaip katė, jei kas kėsina į vidines mano valdas...“

Janina Degutytė (g. 1928 m.): „Rašyti pradėjau vidurinėje mokykloje. Vieną pirmųjų eilėraščių pavadinau „Tau, Tėvyne“. Keletą studijų metų nieko nerašiau. Slėgė nepasitikėjimas savimi. Nenoras imti plunksnos, kai poeziją supranti kitaip, negu spaudoje buvo vertinama...“

Vytautas Bubnys (g. 1932 m.): „1947 m. birželio naktį sto- vėjau prie malkų krūvos priešais šautuvų vamzdžius, klausiausi mirties nuosprendžio žodžių. Tačiau likimas ir šį — kartą nuo manęs nenusigrėžė...“

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society. Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$42.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$40.00. Foreign countries \$42.00

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kanadoje (kanadiškais dol.)	\$46.00 \$26.00 \$18.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Užsienyje	\$42.00 \$25.00 \$17.00
Kitur — Amerikoje	\$40.00 \$22.00 \$15.00
Savaitinis	\$28.00 \$17.00

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuodžiūra. Neusnaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

THE FORTY YEARS OF DARKNESS

Parašė Dr. Juozas Vainora

Apie istorinius lietuvių kovos metus

I anglų kalbą išvertė

Juozas Balvišius

Kaina \$2. Kietasis viršelis — 3.

Si įdomi knyga gaunama:

DRAUGO, 4545 W. 63 St.

Chicago, Ill. 60629

Henrikas Radauskas EILERASČIAI

(1965-1970)

Pomirtinė Poemijos knyga.

Išleido Vytautas Saulius 1978.

Tiražas 350 egz., 100 pusl. Knyga

gražiai iliustruota. Kietis viršelis. Kai-

na su persiuntimu \$6.73. Ill. gyv.

prideda 5% mokesčių — 30 et. Už-

sakymus siūsti: DRAUGAS, 4545

W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

DR. K. G. BALUKAS

Akufėrija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford

Medical Building). Tel. LU 5-6446

Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004

Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 11:30

val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — CR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirm., antr., ketv. 1-4 ir

7-9 antr., ir penkt. 10-4. Šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — BE 3-5893

Specialybė Akių ligos

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠKEVIČIUS

J O K S A

VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas

DIPLOMAT, AMERICAN BOARD

OF FAMILY PRACTICE

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir sešt.

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA

2659 W. 99 St., Chicago

PRIEŠ ŠIAURIEČIUS

JAV prezidento Ronald Reagano susitikimas su Meksikos prezidentu Jose Lopez Portillo atrodė labai nuostabus, tiek dabar neseniai Camp David stovykloje. Bet jis greitai „atšalo“, kai buvo iškelti vienas ir kitas valstybės lietuvių klausimai, kai į tuos klausimus buvo įjungtos ir kitos Lotynų Amerikos, ypač Centro valstybės, kuriose iki šiol nėra tinkamos tvarkos ir viena dalis gyventojų kovoja prieš kitą.

Čia taip pat iškilo ir nelegalių imigrantų reikalai, taip pat ir Kubos klausimas, į kurį Meksika visiškai skirtingai žiūri negu JAV-bės. Jų politika ir santykiai su komunistiniu kraštu yra visiškai priešingi. Dėl to „Time“ žurnalo komentatoriaus cituoja nežinomo diplomato žodžius, kad prezidentas „pagrindines pozicijas vystėsi skirtingai ir buvo nesutarimais pažymėtos. Iš tikrųjų, aš linkėčiau, kad jie sutiktų bent tai, kad jų nuomonės skiriasi“.

Meksikos politikos linkmė jau daugiau kaip šimtmetis yra nukreipta prieš šiauriečius, nors Pietų Amerikoje jau laiko šiaurės šalims. Liberalinė - ateistinė partija, iš tikrųjų diktatoria (indeno Benito Juarez), savo viršūnę persekiojimo ir žudymais pasiekė prezidento Calleso (1924 - 34) laikais. Amerika, vesdama tą pačią liberalinę politiką, negalėjo atsisakyti net ano meto asmenų, organizacijų ir partijų laisvės. Tai padarė priešais Meksiką ir JAV vien dėl to, kad žmoniškų laisvių vardu toje lotynų ir indėnų mišinio valstybėje persekiojo laisvės siekiančius, o JAV priėmė ir savo kraštą diktatūroms besipriešinančius.

Nebuvo užmiršamas ir tokių žemių, kaip Texas, New Mexico, Arizono arba Kalifornijos dalies prijungimas prie JAV-bių federalinės valstybės, kurioje net meksikiečiai turėjo laisvę, nors dar ir nesugebėjo pasinaudoti žemės turtais, kurių taip gausiai turėjo tie kraštai. Kai praėjo ir tai, Meksika buvo skurdi ir laukė iš JAV tik pagalbos, o ne laisvės.

zidentus skiria jų pokalbiuose, derybose ir ateities kūrime. Meksika nenori prarasti prestižo ir būti tik JAV partneriu pramonėje ir prekyboje. JAV negali atsisakyti savo politikos komunizmo atžvilgiu, kai jos pašonėje ir pro jos akis vežami tankai, patrankos, net lėktuvai į tuos kraštus, kuriuose dabar kovoja komunistų kurtoma liaudies prieš silpnas valdžias. Tokios valstybės yra ne tik Salvadoras, bet ir Nicaragua, Guatemala, Hondurasas, Costa Rica, Haiti, Dominikos respublika ir kiti artimieji kraštai. Pietų Amerikos turtingesnieji kraštai, kaip Venecuela, Kolumbija ar toliau Brazilija su Argentina didelio dėmesio nekreipia į šiuos mažus kraštus, nes, jų nuomone, tai JAV-bių ir Meksikos sprendimų reikalas, o ne pietiečių, kurie šiauriečių nekencia dėl jų skirtingumo, dėl buvusių išnaudojimų ir dėl savos politikos, nekrepiančių dėmesio į tų kraštų vidaus reikalus ir sukilėlių sukurtas suirutas.

Atsukę veidą iš šiaurės į pietus, susiduriame su kitu vaizdu. JAV-būsime juk svarbiau pašonėje esančių Amerikos kontinento kad ir mažų valstybių ateitis negu Europos, kuri pati, turėdama laisvę, sugeba tvarkyti savo pramonę ir prekybą, socialinį gyvenimą ir ateitį. Nei Pietų, nei jūo labiau Centro Amerika tų sugebėjimų dar neturi, nors ir turi žemės turty, turi net savo nedidelius ir nederlingus kraštams žmonių perteklių.

JAV prezidento ar Valstybės departamento sekretoriaus politika šių kraštų atžvilgiu keičiama, kad kaip nors apsaugojus juos nuo komunizmo importo - ideologijos, suirčių kėlimo, terorizmo ir nuolatinių žudynių. Negalima ten dalinti žmones tik į mums politiškai suprantamus „kairiuosius“ ir „dešiniuosius“ ir žiūrėti, kurie yra geresni. Reikia žinoti, kad socialinis teisingumas ten yra būtinas, turty padalinimas reikalingas ir kurtomųjų išskyrimas iš slaptų kovų turi būti atliktas. Tai atliks tik JAV pagalba, nepaisant, ar Meksika norės ar nenorės.

Gal bus teigiamai išspręstas ir meksikiečių ar kitų Lotynų imigracijos klausimas į S. Ameriką, kur yra pakankamai darbo ir duonos. Jie čia bėga tik gelbėdamiesi nuo bado ir skurdo ir kurti geresnę savo ir savo vaikų ateitį. Bus reikalinga pagalba net ir tokiai Meksikai išvystyti savo žaliavų panaudojimą žmonių gerovei, nes ji viena to greitai nesugebės padaryti. Pagalbos, nors ir diktatorinėms valdžioms, kur ta diktatūra nėra tik žudynės, taip pat reikia, kad būtų taikomas tas pats matas žmogaus teisėms ginti tiek Lotynų Amerikoje, tiek komunistinės Rusijos užgrobtoms kraštams. Viena, nebus lengva susitarti be ginklo ir griežtos kontrolės, taip pat iš šiaurės pusės į pietus žvelgiant, tai Kubos klausimas. Ši komunistų valdoma sala yra pasidariusi Sovietų Sąjungos prieteliu įsigalėti pirmiausia Centro Amerikoje, o paskui, atkirtus Pietų Amerikos kontinentą nuo šiaurės, tuose kraštuose, kur yra daugiau skurdo ir mažiau sugebėjimų. Tai Amerikos rūpestis, kurio ji iš savo politikos negali išjungti.

Alijeus prekyba ir panaudojimas modernesnių priemonių jai ištraukti iš žemės gėlinių daro Meksiką dar išdidėję, - ji jau gali duoti ir gali savo produktų neduoti šiauriniams kaimynui. Tuo tarpu ji nori pasilaikyti laisvas rankas prekybai su tvarkos ir valdžios neturintais Centro Amerikos, Karibų salų ar net komunistinės Kubos vadovais.

Štai, čia ir yra pirmutinės priežastys, kurios abu pre-

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS IR JAUNIMO SĄJUNGOS POLITINĖ KONFERENCIJA

Reportažas ir komentarai

LINAS RIMKUS

Lietuvos Respublikos atstato bei tremimų į Sibirą keturiasdešimtųjų metų proga JAV LB Visuomeninių reikalų taryba kartu su Kanados ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės bei Lietuvių jaunimo sąjungos valdybomis surengė nepaprastą politinę konferenciją birželio 12-13 dienomis New Yorke. Konferencijos rengimu rūpinosi JAV LB Visuomeninių reikalų pirminkas Algimantas Gečys bei talkininkai Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos vicepirminkė politiniams reikalams Gintė Damušytė ir Lietuvių informacijos centro vadovas kun. Kazimieras Pugetičius. Techniškuosius konferencijos darbus atliko JAV LB New Yorko apygardos valdyba, pirminkaujant Aleksandrui Vakseliui.

Pirmą dieną konferencija vyko Church Center for the United Nations patalpose, skersai gatvės nuo Jungtinių Tautų rūmų. Įžangines konferencijos mintis pateikė A. Gečys atidarymo metu. Anot jo, susirinkta pasaulio politiniame centre - prie Jungtinių Tautų, „kurios mūsų kraštui ir mūsų norams labai mažai rodo vilčių“, pagvildinti ir panagrinėti pavergtos tautos laisvinimo pastangų, ypač Lietuvos klausimo iškilimą Jungtinėse Tautose. Baigdamas Gečys pridūrė: „Mes nebijosime ir paliešti tuos klausimus, kurie kai kuriems ne vienu atveju atrodytų heresija.“

Esame laisvi žmonės, kurie tėvynę apleidome, irių tėvai tėvynę apleido, kaip tik dalinai ir dėl okupanto uždėtų minties pančių (...) Atvykome ne įsakymus tautai duoti, ne kenciančiai tautai nurodymus duoti, ne patriotizmą pakeltu tonu demonstruoti, bet be dialogo paieškoti būdų išvijos pastangas laisvinimo veikloje padaryti našesnes, į jį įtraukti daugiau asmenų, geriau pažinti save ir geriau suprasti pavergtą lietuvių kančias. Tegul Dievas mums padeda!“

Konferencijos dalyviams sveikinimo žodžius tarė Lietuvos generalinis konsulas New Yorko Anicetas Simutis, PLB valdybos pirm. Vytautas Kamantas ir Vliko garbės pirm. Kęstutis Valiūnas, kuris džiaugėsi gausiu, ypač jaunimo, dalyvavimu ir skatino į jį jungtis į politinę veiklą ir nepabijoti pasitaikančių kviirčių. Anot jo, kviirčiai vyksta dėl asmenybių susikirtimo. Baigdamas K. Valiūnas pridūrė, kad, jam vadovaujant Vlikui, jis neturėjo jokių nesuipratimų nei su PLB valdybos pirminku V. Kamantu, nei su JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Gečiu.

Konferenciją taip pat sveikino Kanados LB valdybos pirm. Joana Kuraitė, JAV LB Krašto valdybos pirm. Vytautas Kutkus, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos vicepirm. Saulius Čyvas, Kanados

LJS valdybos pirm. Laima Beržinytė ir JAV LJS valdybos pirm. Virgus Volertas, kuris, lyg numatydamas tolimą diskusijų eigą, tarė: „Laikai keičiasi. Šiame krašte turime naują prezidentą, naują kongresą ir naują politinę dvasią. Kviečiu visus šios konferencijos dalyvius turėti tai omenyje, keliant klausimus ir juos diskutuojant, kad mūsų išvados ir nutarimai būtų kuo aktualesni ir naudingi mūsų apsiimtiems darbams“.

Dr. Micheal Novak kalba

Po sveikinimų kun. Kazimieras Pugetičius buvo pakviestas supažindinti susirinkusius su pagrindiniu ryto prelegentu dr. Micheal Novak, buvusiu Syracuse universiteto, New Yorko, profesorium. Šiuo metu jis dirba mokslinį darbą American Enterprise Institute, Washington, D.C., ir vadovauja JAV delegacijai prie Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisijos, Ženevoje, Šveicarijoje.

Savo kalboje - Praktiškas Pabaltijo klausimų iškilimas Žmogaus komisijoje - dr. Novak, pasidalino Žmogaus teisių komisijos sandaros ir veikimo išpūdziais ir pateikė kelis pasiūlymus galimiems įtaigavimo būdams bei veiklos metodams. Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komisija buvo įsteigta 1948 m., kai buvo paskelbta Žmogaus teisių dekla-

JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirm. A. Gečys ir JAV LB New Yorko apygardos pirm. Aleksandras Vakselis.

racija. Tačiau, per beveik pirmuosius dvidešimt gyvavimo metų komisijai nebuvo aišku, ar gali imtis pozityvaus darbo ryšium su žmogaus teisių pažeidimais. Dėl to buvo pasitenkinta įvairių deklaracijų paskelbimu ir pan.

Posūkis įvyko 1967 m., kuomet buvo priimti skundai prieš Pietų Afriką, Izraelį ir Čilę. Šiuo metu apkaltinimų yra tarp 30 ir 40 kasmet, o nagrinėjamų bylų - daug daugiau. Įdomu pastebėti, kad per trisdešimt trejus metus tik viena Rytų Europos valstybė buvo apkaltinta žmogaus teisių pažeidimu (Rytų Vokietija), o tik pernai vienuolika Pietų Amerikos valstybių buvo apkaltintos. Anot dr. Novak, šiam „dvigubam standartui“ yra kelios priežastys, kurių svarbiausia yra baimė - baimė sudrumsti ramybę, baimė įjautrinti jau taip nepastovią padėtį. Tiesa, niekas to nepripažįsta, bet tai yra neišvengiamai jaučiama dalyvaujant posėdžuose.

Vykstant į Žmogaus teisių komisijos posėdį sausio mėnesį, dr. Novak buvo duoti trys nurodymai. Pirmieji du buvo taikomi panaikinti susidariusią „dvigubo standarto“ padėtį.

1) Nieko neatleisti. Neatleisti jokių žmogaus teisių pažeidimų dar kai pasaulyje, nes tai neišvengiamai paveikia gyvenančius JAV-bės. Amerika esanti imigrantų kraštas - esame iš visur - tai pažeidimai bet kur pasaulyje pažeidžia kurią nors dalį JAV gyventojų.

2) Pastabumas persvarai. Nebepataikauti susidariusiam „dvigubam standartui“, skirtingas traktavimas leidžiamas tikrai pasirinkimui taktikos, kuri leistų pasiekti norimo tikslo.

3) Dėmesys žmogaus teisių institucijų puoselėjimui. Kadangi be institucijų,

ginančių žmogaus teises, jos pasidaro tušti žodžiai, ypač daug dėmesio skirta persekiojamiems Helsinkio susitarimams stebėti visuomeninių grupių ir panašių organizacijų nariams.

Baigdamas jis paminėjo, kad šitie nauji prezidento Reagano vadovaujamos vyriausybės nuostatymai turėtų būti išbandyti. Jais remiantis turėtų būti primygtinai reikalaujamas politinių kalinių užstojimas. Be to, dr. Novak atkreipė dėmesį į kitą, mažiau politišką būdą iškelti žmogaus teisių pažeidimo bylą prieš Žmogaus teisių komisiją. Komisijai neposėdžiaujant, veikia štabas, kuris parengia medžiagą ateities posėdžiams - prima paštą, rūšiuoja skundus, sudaro bylas ir pan. Išryškėjus sistemingai žmogaus teisių pažeidimų politikai kuriame nors krašte, štabas privalo jai atkreipti komisijos dėmesį.

Tiesa, vėliau užklaustas, ar nėra galimybių, kad štabe dirba ir komunistinių kraštų delegacijų nariai, kurie galėtų užkirsti kelią asmeniškiesiems skundams, prelegentas atsakė taip, bet pridūrė, kad dirbame politinį darbą, kuriame neišvengiama politika. Tai be abejo žlugdo vilitis, bet tokie yra gyvenimo faktai.

Atsakymai į susirinkusiųjų pateiktus klausimus išryškino dar kai kurias pozicijas. Prelegento nuomone, JAV yra daugiausiai pasiekusi, laikantis pastovios ir nekintančios politikos. Tuo tarpu, demokratiškuose kraštuose sunku išlaikyti reikiamą ideologinio karo įtampą ilgą laikui. Iš kitos pusės, JAV gyventojai išrinko Reaganą prezidentu, kuris „nevynioja į vatą“ ir žada pakelti kariuomenės biudžetą iki 5 - 6% visuotinio krašto produkto. Anot dr. Novak, tai stiprus ženklas, kad JAV vyriausybė pripažįsta seną romėnų posakį - „Nori taikos, ruoškis karui“.

(Bus daugiau)

Lietuvių Bendruomenės ir Jaunimosąjungos politinės konferencijos dalyviai apžiūri Broniaus Kvickio surengtą Lietuvos pogrindžio spaudos parodą. Iš kairės: Kanados LB atstovas Ottawoje Juozas Danyš, prelegentė Helsinki Watch organizacijos Rytų Europos skyriaus viršininkė Helen Sen, PLJS vicepirm.

DIENAI RIEDANT VAKAROP

VLADAS RAMOJUS

10

Taip ir aš, sėdėdamas Kearny miesto Lietuvių namų bare, kalbėjau si vietiniams lietuviais, nes apie 1949-50 metus į tokias namus rinkdavosi ir ankstyvosios emigracijos lietuviai, o taip pat ir jų vaikai. Prie bare išsikalbėjau su vietiniais, čia begurksnojančiais alų ar tauresnius gėrimus. „Grinorių“ dažnas mėgdavo pakalbinti ir alaus stiklą ar „haibolę“ jam nupirkti. Taip pat pasakutinių naujienų iš „krajaus“ ne vienas geidė ir klausinėjo: iš kurios gubernijos būsi kilęs?

Nenuostabu, juk tada Stalino geležinė uždanga laisvajai pasauli nuo Lietuvos buvo visiškai atskyrusi. Taip pat buvo atskyręs ir dar neseniai pasibaigęs II pasaulinis karas. Rytų nebeturint, mes, „grinoriai“, atrodėm, lyg esą naujausias ir daug žinantis žinių šaltinis, nors jau buvom išgyvenę vadinamose tremtinių stovyklose V. Europoje apie penkerius metus. Bet, kadangi stovyklose gyvendami, stengiamės palaikinti Amerikoje surasti bei tolimiausiai giminaitį ar bent senelių senelių pažįstamą, tad, į vargą patenkę, stengiamės grąžinti laisvą laisvą iškelti patį tolimiausią tėvynę ar dėdžių giminį ar bent pažįstamą, prieš daugelį metų išvykusių į palaimintąją Ameriką. Todėl ir pirmosiomis dienomis, atvykę į šią palaimintą šalį, ne vienas pas juos apsigyvenom, juos išnaudojom, o vėliau gal ir piktai nusiplovėm.

Man to neteko pergyventi, nes mane pasitiko ir globojo mano sutvirtinimo liudininkas Juozas Laučka su žmona Izabele. Apie gimines Amerikoje niekad

nebuvau svajojęs.

Bet štai bare Kearny Lietuvių namuose išsikalbėjau su netyčia prie manęs priėdusiu Amerikos lietuviu, visai padoriai kalbančiu lietuviškai. Jis pasisakė esąs William Grinevičius. Ta pavardė Lietuvoje buvo artimų mano mamytės giminė. Paklausiau, iš kokios „gubernijos“ jo tėvai yra kilę? Mano kaimynas, nieko nelaukęs, nubėgo ir netrukus atsivedė čia buvusį savo tėvuką. Vos spėjom su juo prie bare žodį kita sumesti, pristatė ir dvi savo sesutes. Išsikalbėjus pasirodė, kad mes esam visi netolimi giminės iš mano mamytės pusės. Taip netyčia prie bare Kearny Lietuvių namuose visa tai pasiekė. Ir tai ne anekdotas, o tikrovė.

Ačiū Kearny lietuvių namams, kuriuose visai netikėtai susitikau savo gimines, vėliau tikrai nepailgo dienos gyvenant New Yorko apylinkėse. Dažnokai atsiradavo progos apsilankyti mieluose Grinevičių namuose Harrisono miestelyje, kuris beveik išvien yra suaugęs su Kearny miestu. O ten, Grinevičių namuose, ypač po sėkmadienių sumos, dažnai ant pietų stalo išsidėdavo lietuviškos dėros su kopūstais ir kiti lietuviški gardumynai. O lietuviškos širdies tuose namuose, atsižvelgus dar iš Kupiškio-Palėvenės apylinkių prieš I Pasaulinį karą, niekad netrūko.

Tą žiemą Great Necke keliai taip susipynė, kad netikėtai patekau ir į labai gyvenimišką žurnalistikos mokyklos stūrį. Great Necke skolon įgytam namelyje Steamboat gatvėje gyveno buvęs ilgametis žurnalo „Karys“ redaktorius kapitonas Simas Urbonas su žmona Ona ir keliais vaikais. „Karys“ paskutiniaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais mane, kaip ir daugelį kitų to meto gimnazistų, tikrai žavėjo. Kokios šaukos būdavo giliauspaudės atmuštos Lietuvos kariuomenės foto-

grafijos, kiek jame būdavo uždegantių straipsnių, eilraščių, reportažų. Kaip įdomiai būdavo pristatomi Lietuvos nepriklausomybės kovose dalyvavę vyrai, ypač Vycio kryžiaus kavalieriai. O eilraščius to meto „Karyje“ rašydavo mano vėliau Vakarų Vokietijos stovyklose susipažinęs Juozas Mikštas ir eilė kitų. Juozas Mikštas tapo vienu artimiausių bičiulių ir išsiskyrėm tik tada, kai jis emigravo Australijon.

Buvęs redaktorius Simas Urbonas žurnalizmu tebesirgo ir apsigyvenęs Amerikoje. Vėliau čia net ir tą patį „Kari“ atgaivino.

Pas Urbonas Great Necke gyveno ir vienu laiku buvęs oficiozo „Lietuvos Aido“ vyr. redaktorius, o vėliau prezidento Antano Smetonos sekretorius Aleksandras Merkelis su savo žmona Gene. Tai tas vyras, kuris „Lietuvos Aidą“ vienu metu padarė net trijų laidų per parą dienraščiu, kas buvo reta tokiose nedidelėse valstybėse, kaip Lietuva. Aleksandras tuo didžiausiai, nes buvo įrėjęs istorinį įvykį Lietuvos gyvenime.

Mano santykiai su Urbonais ir Merkeliu, prie kurių nepriklausomos Lietuvos aplinkybės gal niekad nebūčiau priėjęs, greitai ir stipriai užimezgė žaliajam Great Necke. Urbonų namuose prabėgdavo nemažai mano kuono amžino laisvalaikio valandų pirmą žiemą ir jau žymiai trumpesni pavakariai atėjus 1950 metų pavasariui ir vasarai, kai vėl grįžom atgal į sodus karštam sezono darbymečiui.

Simas Urbonas ir Aleksandras Merkelis, prisiminimus pasakodami, grįždavo į tuos laikus, kai jie buvo redaktoriai, atkleisdami įdomių, gyvenimiškų detalių iš žurnalistinio darbo. Retus nuotykius jie pasakodavo apie tų laikų savo bendradarbius, redakcijų narius, apie jų rašinius, apie rašinių taisymą.

(Bus daugiau)

Pažvelkite į saulę. Ji visiems šviečia, visus šildo, nelaukdama prašymo ir padėkos. Taip pat ir jūs nelaukite malda-vimo ir pagyrimo, bet padėkite žmonėms gera valia - ir būsite mylimi kaip saulė.

Epiktetas

ATOSTOGOS EUROPOJE

KAZYS BARONAS

Mūsų bendradarbis Vokietijoje

Po kelių gražių ir saulėtų dienų balandžio mėn. lauktas pavaras pasveikino Vokietiją ir dalį Europos keletą kartų su sniegu, lietuvių ir vėso su oru. Tačiau neatbaidė jis turistų mėgėjų nuo artimesnių bei tolimesnių kelionių geras vokiečių kelias. Darbo dienomis senatvės dienas kelionėse praleidžia pensininkai, džiaugiamiesi Vokietijos Juodmiškio (Švarcvaldo) gamtos grožiu, lankydami senus miestus, istorines vietas. Pensininkams valstybė užtikrina labai gerą gyvenimą, kadangi kiekvienas dirbantysis moka labai aukštus mokesčius ne tik pensijos fondui, bet taip pat ligonių kasai, gaudamas už tai vaistus (primokėti reikia 1 DM) ir gydytoją, o negalint jo pasiekti — nemokamą taxi ir kt. lengvatas. Nesistebiu, kad šiandien senjorai nieko nenori girdėti apie karą ar blogas politines naujienas. Kiek jų teko sutikti turistinių vietovių kavinėse (kava ir pyragaičiai vokiečiams paliko popietinė tradicija) — visi kaip vienas nenorėjo kalbėti jokiais politinėmis temomis (Dieve gink apie karą!), prašydami palikti tokius klausimus jaunimui, kuris blaško si tarp gėrio ir blogio, pagautas dažnai komunistinės meškerės.

Taigi šeštadieniais ir sekmadieniais milijonai lengvų mašinų, kelių įstaigų autobusų, skrieja vieškeliais "autobanais" daugiausiai pietų pusėn, pasiekdami Austriją (olandų numyletės kraštas), Italiją, Graikiją, Jugoslaviją, Ispaniją. Užpildyti keliai, nepribertos greitės (sportinės mašinos dažnai skrieja po 180 km. i val.) labai dažnai priveda prie auto nelaimių. Siemnet, brolau, tenka pastovėti po 2—3 val., kol vėl judėjimas pajuda normaliu greičiu. Šis "štau" — susikimšimas yra kaip ir kasdieninė duona Vokietijoje, ypač vasaros metu, kada šio krašto šiaurės gyventojai pramoningo Ruhr, Olandijos ir Belgijos piešiai, pajuda Koelno, Frankfurto, Stuttgarto, Muencheno autostrada į pietus. Tuomet prie Austrijos ar Italijos sienų tenka palaukti bent valandą laiko, nekalbant apie patį privažiavimą prie sienos.

Nusprendę siemnet atostogas praleisti Ispanijoje, pasiekdami ją lėktuvu. Iš anksto, dar žiemos metu, užsiregistravome kelionių įstaigoje, kadangi į užsienį išvyksta arti 10 milijonų vokiečių, kurių 2 milijonai apsisotja Ispanijoje; tad su vietom viešbučiuose būna labai striku. Įmokėjus dalį pinigų bet... gegužės mėn. pradžioje spauda pranešė apie paslaptingą plaučių ligą Ispanijoje ir net jos mirties pasekmes. Dar daugiau ta ligą išpūtė kairioji spauda, skelbdama, amerikiečių biologinio karo pasirodymo išdavus, kadangi siūlė veda prie Madrido erancijos amerikiečių bazės. Nežinoma, kaip į tai reaguavo Vokietijos sveikatos ministerija, tačiau ispanai užtikrino, kad ši liga yra lokalinio pobūdžio, nesiekianti Viduržemio jūros kurtų. Laukia vokiečiai, laukiam ir mes, nes turime tam tikros baimės.

Lengviausiai atostogų klausimą išsprendžia motociklistai, nepripažindami jokių autobusų "ivenkinio". Jie laviruoja motociklais tarp mašinų, aplenkdamie autonelaimių vietas, atsiradami laiku prie kokio nors miestelio ar kaimo, išsimiegodami palapinėse, prie uždegto laužo, dažniausiai pradėdami atostogas su alumi, degtine... ir dviejų gajų muštinėmis. Tos gajų pasivadinusios "Bloody Angels", "Spider", "Steamer" ir kt. vardais, veda teritorinę kovą su savo priešais pradėdamos muštynės už negautą pakvietimą į ruošiamą savaitgalio partiją. Kovoje įvairiais ginklais (peilais, sudaužytom alaus bonkom, grandinėmis). Pasekmės būna labai liūdnos: suplūdyti veidai, prarastos akys, mirtys. To kiti jaunulėji su motociklais (Vokietijoje jie vadinami "Rocker")

bijo apylinkių gyventojai, kadangi ir keliasdešimt policininkų prieš 500 tokių nelauktų svečių yra bejėgiai. Tai įrodė miestuose mušami krautuvių langai, užima mi negyvenami namai. Tik ašarinės dujos bei gaisrininkų stiprūs vandens švirkštai privertė tokius gyvenimo parazitus apleisti užimtas pozicijas.

Tad visiems "Draugo" skaitytojams, graži ir maloni vasaros atostogų linki Jūsų bendradarbis iš Vokietijos!

Detroito Žurnalistų sąjungos skyrius Pilsnuose, netoli Dainavos turėjo susirinkimą, kuriame buvo išrinkta nauja skyriaus valdyba ir kontr. komisija. Iš kairės: Petras Januška — kontr. kom. narys, Antanas Sukauskas — kontr. kom. narys, Albertas Misiūnas — susirinkimo pirm., Balys Gražulis — skyriaus pirm., Antanas Grinius — izdin. Stasys Sližys — sekretorius (nuotraukoje nėra Alfonso Nako — kontr. kom. pirm.). Nuotr. K. Sragausko

ATSTOVŲ RŪMUOSE STEIGIAMAS KOMITETAS

Kngr. Charles Dougherty (resp. —Philadelphija) rūpesčiu JAV Atstovų rūmuose yra įsteigtas neformalus komitetas (ad hoc committee) rūpintis Pabaltijo valstybių ir Ukrainos klausimais. Į šį komitetą sutikę įsijungti JAV Atstovų rūmų nariai pasižada domėtis minimų valstybių klausimais ir reikalui iškilus, nedelsiant stipriai reaguoti. Jei anksčiau, krizei iškilus, lietuvių ir ukrainiečių organizacijos privalėjo susisiekti su simtais kongresmanų, išgauti reakciją, tai, komitetui įsteigus, teks susisiekti su šio komiteto koordinatoriais kongr. Dougherty ir kongr. Brian J. Donnelly (dem. — Mass.). Šie, nelaukdami mūsų laiško atplūdžio, skubiai pradės akciją komiteto narių tarpe organizuoti.

Minimo komiteto idėja gimė Philadelphijoje, kongr. Dougherty artimai bendradarbiaujant su JAV LB Visuom. reikalų tarybos, Amerikos Lietuvių jaunimo sąjungos centro valdybos ir Philadelphijoje veikiančio ukrainiečių žmogaus teisės ginti organizacijų pareigūnais. Šių organizacijų pareigūnai asmeniškai stipriai rėmė kongr. Dougherty ir rinkimą ir visokeriopai jam gelbėjo. Tenka pastebėti, kad panašių neformalių komitetų mintis nėra nauja. JAV Kongrese esama

komitetų (dar vadinamų "caucus") rūpintis airių, žydų, juodųjų, ūkininkų, darbo unijų ir kitais klausimais.

Dabartiniu metu į komitetą yra sutikę įsijungti šie JAV Atstovų rūmų nariai: B.J. Donnelly (Mass.), C. F. Dougherty (Pa.), F. Annunzio (Ill.), H. J. Hyde (Ill.), J. J. Florio (N. J.), E. V. Atkinson (Pa.), R. L. Ottinger (N. Y.), J. P. Addabbo (N. Y.), D. Bailey (Pa.), N. Mavroules (Mass.), C. H. Smith (N. J.), G. A. Ferraro (N. Y.), W. Carney (N. Y.), T. Roth (Wisc.), E. J. Derwinski (Ill.), L. Coughlin (Pa.). Šiomis dienomis JAV LB Visuom. reikalų taryba kreipėsi į kitus 70 kongresmanų ir pakvietė juos į komitetą įsijungti. Š. m. birželio 11 d., 3 val. p. p., Kongreso palatose įvyko minėto komiteto branduolio pasitarimas. Pasitarime dalyvauti pakviesti pabaltijiečiai ir ukrainiečių centrinių organizacijų atstovai.

Yra tekę sulaukti užklausimų, kodėl į komitetą tikslus buvę įtraukti ukrainiečių reikalai? Ar tikslu jungti reikalus, liečiančius 22 metus nepriklausomybę besidžiaugusias Pabaltijo valstybes, su Ukraina, vos kelis mėnesius po Pirmojo pasaulinio karo gyvavusia "lip laisva valstybe"? Šiuo atveju LB darbuotojams šis motyvas neatrodė užtikrinamas rimtas išieiti prieš kongr. Dougherty ir kongr. Donnelly siūlomą pabaltiečių — ukrainiečių koaliciją. Pagaliau, lietuvių ir ukrainiečių santykiai istorijos eigoje visad yra buvę korektiški, konfliktų dėl istorinių sienų nėra, o ką kurių kaimyninių valstybių atžvilgiu, tiek lietuviams, tiek ukrainiečiams grėsia tas pats pavojus.

Mūsų gyvenimas yra panašus į degantį švyturį, kuris vėliau ar anksčiau sudegs. Gera tad yra branduolio pasitarimas. Pasitarime dalyvauti pakviesti pabaltijiečiai ir ukrainiečių centrinių organizacijų atstovai.

A. GC.

J. Eotvos

JURY KOMISIJA
VISUOMENININKO
PREMIJAI

Visuomenininko premijai skirti komisija šiais metais yra sudaryta Kanadoje. Ją sudaro: dr. J. Sungaila, pirmininkas, kun. Augustinas Simanavičius, kun. J. Staškus, dr. O. Gustai-nienė ir Vytautas Bireta.

Pasiūlymus, kam skirti premiją, siųsti šiuo adresu:
Dr. J. Sungaila,
1011 College Str.
Toronto, Ont., M6H 1A8
Canada.

Jury komisija prašo, kad kan-

didatų premijai siūlymai būtų pasiūsti iki rugsėjo 1 dienos. Premiją organizuoja Pasaulio Lietuvių Katalikų bendrija, jos mecenatu yra kun. dr. Juozas Prunskis.

Gyvenimas, kaip saulė, jis nušvinta mažiųjų spindulėlių vaiko veidelyje. Kaip saulė, jis paaušga kyla į aukštybes; subrendęs kuria aplink save gyvybę ir grožį. Ilgainiui, kaip saulė, jis ima leisti žemyn ir galop, švystelėjęs paskutinį kartą, pasitraukia nuo šios žemės, eidamas į šviesti kitiems pasauliams.

Ad. Jakšas

SCAVELLI & SONS
CEMENT CONTRACTORS
Paving & sealing driveways. Water-proof foundations. Commercial & residential — Fully insured.
Tel. — 582-3869

TONY PIET
Pontiac - Datsun

6633 S. WESTERN AVE.

Nauji ir vartoti automobiliai.
Krepkites | ARMANDO NACI
Lietuviams geriausios kainos
ir patarnavimas.

Tel. 434-8200

Lietuvos atsiminimai

Radio valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šeštadienį iš WEVD Stoties New York nuo 8 iki 9 val. vakaro 97.9 meg. FM.

Direkt. DR. JOKOBAŠ STUKAS

234 Sunlit Drive

Watchung, N. J. 07060

Tel. — (201) 753-5434

10% — 20% — 30% pigiau mokėt už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street

Telef. GA 4-8654

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Primame MASTER CHARGE ir VISA

Telef. — WA 5-8063

SOPHIE BARCUS

RADIO SELMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPR

Lietuvių kalba: nuo pirmadienio iki penktadienio perduodama nuo 4 val. p.p. iki 4:30 val. p.p. per tą pačią stotį. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef. 434-2413

1490 AM

7159 S. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

LIETUVOS ISTORIJS

VAIZDINE SANTRAUKA

Sudarė

VILIUS L. DUNDZILA

Išleido 1979 m. "Dirvos" B-vės įspėdiniai: Antanas, Tomas ir Vilis Dundzilai.

Šis leidinėlis pritaikytas mūsų mažiesiems, pagal amerikiečių leidyklių metodus.

Kaina su persiuntimu \$1.60

Užsakymus siųsti DRAUGO adresu.

LITHUANIA IN CRISIS, Nationalism to Communism, 1939-1940. Autorius politikos mokslų prof. Leonas SABALIONAS. Išleido Indiana University Press, Bloomington & London, 294 pusl., kietais viršeliais su aplanku.

Ši knyga yra labai vertinga dovana supažindinti angliškai skaitančius su mūsų tautos okupacija.

Dovana, kuri tinka įteikti įvairioms progoms ir niekada nepasensta. Šios knygos gauta tam tikrais skaičiais su didele nuolaida. Kaina \$5.00. Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Prie kainos reikia pridėti 5 proc. mokesčiams.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, gi skelbimų kainos yra visiemis priimtinos.

ANATOLIJS KAIRYS

VYSKUPO SODAS IR KRYŽKELE

Dvi naujos dramos vienoje knygoje iš vysk. M. Valančiaus laikų. Pirmoji — vyskupo valdymo 1863 m. suklime, antroji — jo blaivybės idėja, paskutinės Zemačių karčiamos likimas 1859 m.

Viršelį piešė dail. P. Alekša, 144 psl., kaina su persiuntimu \$6.85.

Užsakymus siųsti

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,

Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda 35 ct. valst. mokesčio.

OPPOSITION TO SOVIET RULE
IN LITHUANIA

(1945 - 1980)

THOMAS REMEIKIS

Institute of Lithuanian Studies Press, Chicago, IL, 1980.

Finansavo JAV Lietuvių Bendruomenė.

Veikalas išleistas anglų kalba, iliustruotas dokumentinėmis nuotraukomis, kietais viršeliais, didelio formato, 680 pusl.

Kaina su persiuntimu \$16.50.

Tai vienas iš stambiausių šio pobūdžio veikalų, išleistų ligi šiol išvijoje.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar pridėda 90 ct. valstijos mokesčio.

CLASSIFIED ADS

PARDAVIMUI

IBM Dictating Recorder, portable, battery operated \$25.; Wang desk-top calculator with electronic package, \$25. Victor electric calculator, \$20.; Royal office model typewriter, \$65. Misc. office furniture. Tel. 582-3019.

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. apstatytas kambarys su visais patogumais. Marquette Parke. Skambint 476-2473

ISNUOM. 4 kamb. apstatytas butas angliskam beismente, Marquette Pke. Skambint 476-2473

MISCELLANEOUS

DAŽAU NAMUS

Dekoruoju kambarius. Įrengiu rūsius. Atlieku įvairius statybos darbus. Nebrangiai. Skambint po 4 val. popiet. TEL. — 597-3643

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI | LIETUVŲ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valentinas

SIUNTINIAI | LIETUVŲ

Ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4059 Archer Avenue,

Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5990

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ išvietimai, pildomi PILIETYBES PRABŲMAI ir kitokie blaškai.

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patysimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatai galite kalbėti lietuviškai, palikite savo pavardę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

NAMŲ APSILDYMAS

Istatau naujus pečius ir vandens šildytuvus. Išvalau ir pakeičiu alyvinis pečius ir gazuinius.

ALBIN BANY, Telef. 447-8896

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Plaukame ir vaškuojame visų rūšių grindis.

Tel. — RE 7-5168

PLATINKITE "DRAUGĄ"

Perskaitykite "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

ALEKSANDRO PAKALNIŠKIO knygos:

1. "MES GRĮŽTAME". Jauno žmogaus dienoraštis. Kaina \$5.

2. "METAI PRAEITYJ". Prisiminimai. Kaina \$5.00

3. "ZEMAIČIAI". Etnografija. Kaina \$4.00

4. "STUDENTO DIENORAŠTIS". 1936-1940 Kaune. Kaina \$5.

5. "GYVENIMO PAKELĖS" Prisiminimai. Kaina \$5.00

6. "PLUNGĖ". Miestas, žmonės ir įvykiai. Kaina \$5.00

Visos šios knygos gaunamos "DRAUGE", 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629.

Vieną užsisakant, reikia pridėti 95 ct. pašto ir įpakavimo išlaidom. Be to, Illinois gyventojai dar pridėda 6% valstijos mokesčio.

Popular Lithuanian
RECIPES

PATIKSLINTA IR PAGRAIZINTA

ASTUNTOJI LAIDA

Suredagavo

Juzepina Daužvardienė

Šiom dienom Draugo spaustuve išleido astuntą laidą šios populiarios virimo knygos. J. Daužvardienė vėl patikslino ir pagraizino šią laidą naujais patarimais.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Ši knyga yra suklusi laiba daug pasiekimo lietuvių ir kitataučių darbo vietoje ir organizacijose

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, Knygų Skyrius

4545 W. 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Kaina su persiuntimu \$5.95.

Illinois gyventojai pridėkite dar 20 centų mokesčiams.

Sv. Kryžiaus ligoninės rėmėjų nauja valdyba. Iš kairės: D. Witt — korespondentė, S. Jesunas — fin. sek., M. Powers — izdin., A. M. Juraitis — prot. sek., K. Modjeska — vicepirm., A. Reinhardt — būsimą pirm., V. Paukštis — pirm. ir ses. Lydia — moderatorė.

CHICAGOS ŽINIOS

CHICAGOS MOKYTOJAI

Illinois atstovų rūmai ir senatas priėmė nuostata, kad Chicago miesto mokyklų mokytojai, kurie buvo pasamdyti prieš praėjusių metų rugsėjo mėnesį, nebūtina turi gyventi Chicago mieste. Tačiau mokytojai, kurie buvo ar bus samdomi po 1980 m. rugsėjo mėn., turės laikytis tada paskelbto nuostato, reikalaujančio, kad miesto mokyklose dirbantieji gyventų Chicagoje.

825,000 DOL. PARAMA

JAV švietimo departamentas pagaliau patvirtino planą, kad J. Jackson vadovaujamai PUSH organizacijai Chicagoje būtų duota 825,000 dol. negrų paruošimui darbams ir jų švietimui. Ši parama, jau anksčiau numatyta, buvo kurį metą sulaukta, nes trys patikrinimai per 15 mėnesių rado netikslumų PUSH lėšų naudojime.

KALTA

Moteris Mary Harris, 28 m., gyvenanti pietinėje Chicago dalyje, rasta kalta, kad nemaitino savo 4 m. sūnelio, kuris mirė nuo išbadėjimo.

VETERANŲ SUSIRINKIMAS

Užjūrio karų Illinois veteranų

LB "Spindulio" 25-rių metų sukakties proga LB krašto vald. vicepirm. dr. Ant. Butkus atidaro Dainų ir tautinių šokių šventę Los Angeles mieste. Iš kairės (viršuje): prel. J. Kuciūnas ir estų konsulas su žmona; žemiau sėdi: Alė Rūta, A. ir B. Brazdžioniai ir V. Zaunienė. Nuotr. L.Kanto

sąjunga suaukė birželio 19—20 dienomis susirinkimą Conrad Hilton viešbuty, Chicagoje. Dalyvių buvo apie 5000, skaitant ir veteranų artimuosius.

APDEGINO CHEMIKALAI

Apie 11 Hammand, Ind., gyventojų buvo reikalingi medicinos pagalbos. Jie buvo apdeginti chemikalų, kurie juos pasiekė su potvynių vandeniu.

SUVAŽINĖJO BERNIUKĄ

Dolton priemiesty sunkvežimis suvažinėja 11 m. berniuką M. Murray, kuris važiuo dviračiu. Sunkvežimis, jį užgavęs, nuvažiuo. Tai jau antra nelaimė Murray šeimoje: prieš 8 mėnesius elektrą nutrenkė 16 metų dabar žuvusio brolio.

KALEJIMAN 300 METŲ

Buvęs psichinis ligonis W. Workman, kuris prieš 8 m. buvo Palos Hills priemiesty nužudęs savo tėvus ir 5 kaimynus, teis- mą nubaustas kalėti nuo 100 iki 300 metų.

Mūsų kolonijose

Hot Springs, Ark.

TRAGISKOJO BIRŽELIO MINEJIMAS

Birželis — dviejų gražiausių metų laikų, pavasario su vasara susitikimo ir gamtos džiaugsmo išraiškos sezonas, lietuvių tautos istorijoje pasilieka kaip vienas pačių tragiškiausių epizodų bei lemties sprendimo nepakeistųjų įvykių atsiminimas. Liūdnas ir gaudus atsiminimas!

Prieš 41 metus Lietuva prarado nepriklausomybę, o prieš 40 metų, pagal rūpestingai paruoštą planą, trėmimais, žudymais bei kalėjimais Rusija pradėjo masinių lietuvių tautos naikinimą.

Šiai liūdnai suakcentuotai paminėti, Altos Hot Springs skyriaus, birželio 13 d. jaukioje KYRAS salėje suruošė iškilmingą minėjimą, į kurį susirinko šios mažos kolonijos gausios lietuvių būrys. Rūpestingai ir kruopščiai paruoštą paskaitą, nušviečiančią Rusijos pastangas sunaikinti jos valdomoje teritorijoje esančią tautą, skaitė Petras Maldeikis. Meninė dalį atliko iš Chicago atvykę Darius, Laima ir Aras Lapinskai, atsivežę naujai sukurta, dar niekur ne-parodytą muzikos, žodžio, poezijos, dainos ir vaizdo įspūdingą kūrinių, į jų repertuarą pirmąją dalį įėjo Bacho smuiko koncertas, atliktas Aro smuiku ir Dariaus pianinu. Išimtinės dėmesys, sukelęs aplodismentų audrą, buvo parodytas jaunamėčiui Arui. Antroji dalis, pavadinta "Vienų vieni", susidėjo iš Brazilio prozos, Putino poezijos, Tallat — Kelpšos dainos ir Čiurlionio bei Lapinsko muzikos ir buvo Laimos ir Dariaus atlikta. Ši paskutinioji dalis tiek paveikė, tiek sujudino publiką, kad n e vienas šluostėi rasotas akis. Tai niekad neužmirštama Lapinskių dovana Hot Springs lietuvių kolonijai.

Su dideliu įsijautimu ir prasmingais komentarais minėjimo programą vedė Sibirol tremtinė, rašytoja Stefanija Rūkienė. Po minėjimo publika dar ilgokai pasiliko salėje, vaišindamasi kavute ir pyragaičiais bei komentuo- dami minėjimo programą.

O. N.

Kazio Barausko

is "Draugo" Rimties Valandėlis Parinkti pamokslai, atspausdinti knygoje

PRISIKĖLIMO ŽMONES

A. a. kun. Kazimieras Barauskas parašė kelis šimtus pamokslų populiariam "Draugo" skyriui. Jo atminimui kun. P. Petlabos rūpesčiu Aloyzas Baronas atrinko aktualiausius. V. Bagdanavičius laidojant velionį sakė, kad "jokio straipsnio rašymas velionio taip nedidino kaip religinio. Jis juos rašydavo labai atsidėjęs ir giliai susimąsęs".

Kaina \$4.00. Gaunama "Drauge, 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Persiuntimas 25 centai. (Illinois gyventojai pridėda 20 centų mokesčių).

A. + A.

Dr. prof. MARIJA KRASAUSKAITĖ

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parke. Mirė birželio 20, 1981 m., 9:15 val. ryto, sulaukus 79 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Plokščiuose. Amerikoje išgyveno 32 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime sesuo Irena Krikščiūnienė ir artimieji draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas pirmadienį, 3 val. popiet Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, birželio 24 dieną, 10 valandą ryto.

Nuoširdžiai kviečiu visus: draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdus: SESUO

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus, Tel. 476-2345.

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjungos XIII-tas suvažiavimas vyks šių metų rugsėjo 5-6 dienomis Chicagoje, Continental Plaza viešbutyje.

Visus kolegas, koleges su šeimomis kviečiame gausiai dalyvauti.

Suvažiavimo mokslinė programa rūpinasi dr. Jonas Daugirdas. Mokslinės programos tema: "Skrandžio ir dvylikapirštės žarnos opaligių tyrimas bei terapija". Mokslinėje programoje bus perduodamos paskutinės žinios apie naujus opaligių diagnozės ir terapijos būdus. Bus svarstomos opaligių problemos iš įvairių medicinos ir chirurgijos specialistų perspektyvų: internisto, rentgenologo, patologo, farmakologo, chirurgo ir onkologo.

Birželio mėn. pabaigoje išsių-

sime pakvietimus, programą ir viešbučio rezervacijas pagal turimus adresus.

Jei kas jų negautų ar dėl smulkesnių žinių apie suvažiavimą prašoma teirautis pas dr. Aliną Lipkeienę, 1533 Stonegate Rd., La Grange Park, Ill. 60525, tel.: 312 — 362-7719.

PLGS ir ALGS centro valdyba

With Liberty & Justice

Amerikiečių premijuota PAULIAUS LEONO knyga, kurioje atvira ir drąsiai nagrinėja šio krašto negeroves bei pavojus ir tiesia kelius į saugų visų gerbuvį.

Kaina kietais viršeliais \$5.95, minkštais — \$3.95.

Knyga gaunama ir Drauge

DVIDESIMTS METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A.

KAZIMIERAS NAVICKAS

Jau suėjo 20 metų kai amžinam gyvenimui iškeliavo mūsų mylimas tėvelis, uošvis ir senelis. Mirė 1961 m. birželio 23 d.

Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos birželio 23 d. T. Jėzuitų koplyčioje ir birželio 25 d. T. Marijonų koplyčioje. Šv. Mišios taip pat bus atnašaujamos birželio 23 d. Šv. Kazimiero bažnyčioje, Amsterdam, N. Y.

Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a. a. Kazimierą Navicką savo maldose.

Nuliūdę: Dukters Natalija Aukštuoliūtė su šeima ir Prudencija Bičkienė

Brangiam broliui

JANUARIUI REIVYČIUI

Kanadoje išsiskyrus su šiuo pasauliu, broliams VYTAUTUI, ALGIRDUI su šeima ir seseriai ALDONAI su šeima reiškiamo nuosirdžiausio užuojautą ir kartu liūdime.

KUN. P. PATLABA
J.U. BRUŽAI
H.A. DUDAI
A. GIRKAS
J.B. IDSELIAI
S.A. INGAUNIAI
J. KEZYS

A.C. MAKARAI
V. PAROJUS
L.H. SABALIONAI
P.S. ŠMAIZIAI
J.K. STASIUNAČIAI
Z.O. TAMABAUSKAI

Mielam

A. + A.

KAZIUI JASTULEVIČIUI

tragiškai žuvus, žmonai MARYTEI, jos broliui JUOZUI RUDZINSKUI su šeima ir kitiems giminiams bei artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą.

STANKONAITES

A. + A.

STASIUI ANTANAČIUI mirus,

dukrai BIRUTEI ZALATORIENEI su šeima bei visai ANTANAČIŲ SEIMAI liūdesio valandoje reiškiamo užuojautą.

ZINA IR ALEKSAS POČIAI SU SEIMA

Mylimam tėveliui

A. + A.

Pik. dr. KAZIUI DOMARKUI,

Lietuvoje mirus, sūnui KAZIUI, dukrai ROTAI ir jų SEIMOMS reiškiamo giliausią užuojautą.

ANDRIUS IR ELENA LAUKAČIAI

DRAUGAS, pirmadienis, 1981 m. birželio mėn. 22 d.

5

A. + A.

ALFONSUI VAINAUSKUI

mirus, jo žmonai JANINAI, dukteriai VIDAI su VYRU, seseriai VANDAI ir kitiems giminiams reiškiamo gilią užuojautą.

L.B. MELROSE PARKO APYLINKĖ

Perskaitytė Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

E U D E I K I S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta

Tel. 737-8600

Tel. 737-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. Olympic 2-1003

CHARLES STASUKAITIS Gordon Funeral Home

1729 S. HALSTED STREET

Tel. 226-1344

APLINK MUS

× **Juozas Laučka**, Ateitininkų federacijos vadovas, pakvieta prof. dr. Antanę Maceiną iš Vokietijos ir prof. dr. Juozą Eretą iš Šveicarijos dalyvauti "Ateities" jubiliejiname kongrese Chicagoje rugsėjo 4-7 dienomis.

× **Poetas Stasys Santvaras**, šiomis dienomis lankydamsis Chicagoje ir dalyvaudamas "I Lituani" operos paskutiniame spektaklyje, praėjusį penktadienį buvo užgesis ir "Draugo" redakcijon susitikti su senais pažįstamais, spaudos darbuotojais ir įsigyti naujaušio leidinių.

× **Grazina Kriaučiūnienė** registruoja stovyklautojus ir jaunučių ateitininkų vasaros stovyklą Dainavoje. Registracija baigiasi birželio pabaigoje.

× **Donna Gapcevic**, Teresės Juskevičiūtės - Gapcevic dukterė, vaidins savo sukurtoje programoje vyresnio amžiaus piliečiams šv. Kazimiero Seserų motiniškame name ketvirtadienį, birželio 25 d., 12:45 val. p. p. Susidomėję kviečiami linksmi praleisti popietę su draugais. Bus taigi bingo ir užkandis su gėrimais.

× **Toronto Vyrų choras** "Aras", kurio vadovas ir dirigentas yra muz. Vaclovas Verikaitis, baigia įrengti choro plokšteles. Su plokštele supažindinimas rengiamas Toronto spalio 25 d., dalyvaujant koncerte sol. Gini Čapkauskienė ir Algijai Grigui. Tuo pačiu metu ir toje pačioje vietoje bus ir dail. Arvydo Algimino meno darbų paroda.

× **Lietuvių Tauragės klubo** pusmetinis narių susirinkimas bus birželio 28 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Šaulių namuose (2417 W. 43 St.). Nariai prašomi dalyvauti. Po susirinkimo bus valės.

× **JAV LB krašto valdybos** pirm. Vytautas Kutkus įvertindamas Vidurio Vakarų apygardos aplinkinių valdybų veiklą ir įsipareigojimus krašto valdybai, specialiai atvyksta dalyvauti Chicagoje Lietuvių dienos gegužinėje.

× **Povilas Sirgedas**, Cicero, Ill., A. Gailiūsis, Philadelphia, Pa., Victor J. Backus, San Gabriel, Cal., M. Trompauskis, Grand Rapids, Mich., B. Jankevičius, So. Boston, Mass., Stasys Kemežys, Baltimore, Md., Apol. Varnelis, Dowagiac, Mich., užsiskak įvairiausių leidinių.

× **JAV LB Vidurio Vakarų** apygardos ruošiamoj Chicagoje Lietuvių Dienos gegužinėje, įvykstančioje ateinančią sekmadienį, birželio 28 d. Ottawa Woods Parke, Joliet Rd. ir 4000 S. Harlem Ave., kavą ir pyragaičius parūpins ir svečiams patarnaus Brighton Parko apylinkės valdyba, vadovaujama Juozo Šlažiaus. Pradžią 12 val. (Pr.).

× **Jaunimo Centro** Čiurlonio galerijos rinkiniai paveikslai bus išstatyti parodoj Galerijoje, 744 N. Well St., nuo birželio 23 d. iki liepos 19 d. Šią parodą rengia Amerikos Lietuvių Dailių Menų sąjunga ir remiama Illinois Arts Council. Atidarymas šį penktadienį, birželio 26 d. nuo 5 iki 9 val. vak. Visi kviečiami. (pr.).

× **Grupinės kelionės į Lietuvą**. Kvietimai giminei. **Danutė Zilė-Zilevičienė**, 6833 S. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. 312 — 476-8908. (ak.).

× **"Lietuvos Atsiminimų"** radijo 40 metų sukakties minėjimo programa — tokiu vardu išleistas lyg ir biuletenis su minėjimo programa ir puikiais Julijaus Vebalio lietuviškai ir Lotetos I. Stukienės angliškai paruoštomis istorinėmis apžvalgomis. Leidinyje daug iliustracijų iš veiklos per 40 metų iš lietuviško gyvenimo. Dalis skirta skelbimams ir rėmėjams. Biuletenis 26 puslapių su viršeliais, puikiai išleistas.

× **Dalia Mackalienenė**, režisierė ir teatro vadovė, Los Angeles, Cal., buvo atvykusi į Chicago dalyvauti lietuvių operos pastatyme. Ta proga buvo užsukusi į "Draugą" ir įteikė 20 dol. auką. Labai ačiū.

× **Stasys Zilevičius**, Chicago, Ill., įvairių organizacijų darbuotojas, atsiuntė 8 dol. auką. Ap. Čepaitis, Toronto, Kanada, Pranas Jonikas, Danvers, Mass., atsiuntė po 7 dol. auką. Nuosirdus ačiū.

× **Dr. Antanas Kučas**, Putnam, Conn., Vincas Vaičiūnas, Portage, Mich., prie prenumeratos pridėjo po 10 dol. auką. Nuosirdus ačiū.

× **Kun. Alf. Babonas**, Detroit, Mich., šv. Antano parapijos kleiniškame name ketvirtadienį, birželio 25 d., 12:45 val. p. p. Susidomėję kviečiami linksmi praleisti popietę su draugais. Bus taigi bingo ir užkandis su gėrimais.

× **Elvyra Karldienė**, St. Joseph, Mich., užsiskak naujaušio leidinių ir dar pridėjo 5 dol. auką. Labai ačiū.

× **Albinas Sasnauskas**, Westmont, Ill., Antanas Masaitis, Delran, N. J., Alfonce Tumas, Newbury Park, Cal., pratešdami "Draugo" prenumeratas, paaukojo po 10 dol. spaudos reikalus. Labai ačiū.

Mokyt. M. Sulaitienė, Liet. Mokytojų sąjungos pirmininkė. Nuotr. M. Nagio

× **Vladas Dainys**, So. Boston, Mass., Ona Juodišius, Toronto, Kanada, Antanas Steigvilas, Ontario, Kanada, atsiuntė po 4 dol. auką. Dėkojame.

× **Marytė Utz**, Chicago, Ill., skaučių veikėja, Kazys Vaitkevičius, Irena Sullivan, Grazina Smith, visi čikagiečiai, atvykę į "Draugą" įsigijo naujaušio leidinių.

× **Birutė Morgan**, Sioux, Ia., buvo atvykusi į Chicago ir ta proga aplankė "Draugą" ir nusipirko naujaušio leidinių už didesnę sumą.

× **Brigita Tamošiūnas**, Chicago, Ill., M. Čapkauskas, La Salle, P. Q., Kanada, pratešdami prenumeratas, atsiuntė po 8 dol. auką. Nuosirdus ačiū už lietuviškos spaudos vertinimą.

× **Atlanta, Ga., LB apylinkės** valdyba per Grace Fleming atsiuntė 25 dol. auką ir palinkėjo geros sėkmės. Labai ačiū.

× **J. Kudirka**, Bethany Beach, Del., pratešė "Draugo" prenumeratą, užsiskak naujaušio leidinių ir pridėjo 8 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. J. Kudirka pageidavo, kad Kalėdų kortelės daugiau būtų religinės — tautiniais motyvais. Nuosirdus ačiū už paramą ir pastabas.

× **Helen Ratkus**, Dania, Fla., Juozas Kalėda, Wayne, N. J., atsiuntė po 5 dol. auką. Dėkojame.

× **Viktoras Silėnas**, Erie, Pa., buvo atvykęs į Chicago, aplankė "Draugą" ir įsigijo naujaušio leidinių už didesnę sumą.

× **Vincent Marteka** savo knygoje apie grybus "Mushrooms: Wild and Edible" paminėti lietuviškas Kalėdų tradicijas. Jis rašo, kad lietuviai ir dabar dar tebekepa sausainius — "grybus" šventėms.

× **Rozė Miliauskas** ir Stasys Buzinskas, čikagiečiai, pratešė "Draugo" prenumeratą ir pridėjo po 8 dol. auką. Dėkojame.

× **Justinas Larsen**, Springfield, Ill., užsiskak naujaušio leidinių anglų kalba apie Lietuvą už didesnę sumą ir dar paaukojo 6 dol. Ačiū.

× **Helen Schanel**, Wood Dale, Ill., užsiskak įvairių leidinių už didesnę sumą, o lietuviškos knygos palaikymui pridėjo 6 dol. auką. Labai dėkojame.

× **Vytas Bilūnas**, Juno, Fla., atsiuntė 5 dol. Po 3 dol. — Jonas Ramoška, kun. V. Gorinas ir Edmund Binkis. Visiems ačiū.

× **Henry Krikščūnas**, El Dorado Hills, Cal., V. Braženas, Bonita Springs, Fla., A. Braškys, Ontario, Kanada, Anita Hajos, Bawley, Cal., Adelė Laužikienė, Atlantic Beach, N. Y., visi užsiskak plokštelių, naujaušio leidinių arba medžio drožinių.

× **Rašyt. Kazys Almenas**, Washington, D. C., buvo atvykęs į Chicago ir ta proga aplankė "Draugą", pasidalino įspūdžiais su redaktorais ir įsigijo įvairių leidinių už didesnę sumą.

× **K. Kebliškienė**, St. Petersburg Beach, Fla., J. Milas, Willoughby, Qh., Povilas Karosas, New Britain, Conn., D. Zakaras, Phoenix, Ariz., užsiskak įvairių leidinių už didesnę sumą.

× **Juozas Roland**, San Francisco, Cal., užsiskak naujaušio leidinių ir plokštelių "Pavasaris", pridėjo 10 dol. auką lietuviškos spaudos paramai su laiškeliu: "Lai gerasis Dievas suteikia Jums daug sveikatos ir geros kloties išlaikyti lietuvišką spaudą ir tėti Jūsų visas pastangas išlaikyti lietuviybę šiame krašte". Didelis ačiū už auką ir linkėjimus.

× **Antanas Dundzila**, Chicago, Ill., visuomenininkas ir kultūrininkas, "Draugo" įsigijo naujaušio leidinių už didesnę sumą.

× **Sen. Lee Roy Lemke**, Illinois Ethnic Heritage komisijos pirmininkas ir jo štabo nariai dalyvavo Lietuvių operos "I Lituani" pastatyme. Jie yra svečiai sol. Algirdo Grigo.

× **Ed. T. Pocius**, Chicago, Ill., Andrius Vaitkus, Belleville, Ill., I. Paškauskas, Toronto, Kanada, aplankė "Draugą" ir nusipirko naujaušio leidinių.

Kr. Donelaičio lietuviškos mokyklų vadovybė 1980-81 mokslo metais. Iš kairės: Vytautas Gutasas — renginių vadovas, Ramūnė Račkauskienė — direkt. pavaduotoja pradinė mokykla, Regina Kučienė — mokyklų inspektoriaus, Julius Sirka — mokyklų direktoriaus, Danutė Bindokienė — vicedirektorė ir Alė Steponavičienė — Tėvų komiteto pirmininkė. Nuotr. Jono Tamulio

Viena scena iš Lietuvių Operos "I Lituani" pastatymo. Kairėje Aldonos vaidmenyje sol. Dana Stankaitytė, prie aukuro Viltienos vaidmenyje — sol. Jonas Vaznelis. Toliau choras ir solistai. Nuotr. Jono Kuprio

IŠ ARTI IR TOLI

LIETUVOS PASIUNTINYS ŽINIOS

Ryšių su pasikėsimu į JAV prezidento Reagan gyvybę Lietuvos atstovas pasiuntė jam telegramą, pareikšdamas LDT ir visų lietuvių vardu užuojautą ir nuosirdžiausius linkėjimus greit pasveikti ir sustiprėti. Dr. S. A. Bačkis gavo atsakymą su padėka ir labai giliu pareikštu minčių įvertinimu. — Vainikų dieną, gegužės 25, Lietuvos atstovas ir ponis O. Bačkienė padėjo puokštę gėlių iš pasiuntinys darželio prie ltn. Samuel J. Harris, žuvusio Kaudine 1920. III. 24 d., kapo Arlington kapinėse. Po to, jie aplankė ministerio P. Žadeiko ir jo šeimos bei buvusio Lietuvos atstovo J. Kajecko ir jo žmonos kapus, padėdami po simbolinę rožinį puokštę.

Jubiliejinė šv. Mišiose trys kurso draugai. Iš kairės: kun. Vincas Radvina, prel. Kazimieras Dobrovolskis ir kun. Vytautas Bagdanavičius.

Washingtono arkivyskupo James A. Hickey kvietimu Lietuvos atstovas ir ponis O. Bačkienė 1981. VI. 3 d. dalyvavo St. Matthew katedroje mišiose, kurias arkivyskupas celebravo už kardinolą Stefan Wyszyński. Pamaldose dalyvavo JAV prezidento atstovas, vyriausybės atstovai bei JAV kongreso nariai ir diplomatinis korpusas.

— Š. m. birželio 4 d. valstybės sekretorius ir ponis Haig surengė Valstybės departamente priėmimą diplomatinio misijų ir NATO valstybių ambasėjų ir jų žmonių garbei, kuriam dalyvavo Lietuvos atstovas ir ponis O. Bačkienė. Po pas-

sveikinimo su visais svečiais ir vaisėmis įpusėjus valstybės sekretorius Alexander Haig, Jr., tarė trumpą žodį. Pasveikindamas diplomatinį korpusą, jis pažymėjo JAV tikslą siekti visų tautų bendradarbiavimo išlaikyti taiką, teisingumą ir visų tautų gerovę. Diplomatinio korpuso vardu padėjo už gražų priėmimą valstybės sekretoriui ir poniai Haig dabartinis diplomatinio korpuso dekanas Sovietų ambasadorius Dobryninas. Kartu su humoru jis pridūrė, kad diplomatiniam korpusui būty malonu dažniau būti pakiestam į priėmimus bei susitikimus.

— Birželio 5 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovai surengė pobūvį su dabartiniu Baltijos valstybių skyriaus vedėju Valstybės departamente Thomas D. Longo, Jr., ir būsima to sky-

niais svečias apaštališkoje delegatūroje. Jis taip pat atsilankė į porą lietuvių pobūvių. Gegužės 4 d. jis grįžo Romon.

J. A. VALSTYBĖSE

— **Dr. Vytautas Klemas**, Delaware universiteto profesorius, pakviestas Jungtinių Tautų šią vasarą praveisti Sri Lankos krantų tyrinėjimus. Baigęs tyrinėjimus, prof. Klemas vadovaus hidrologijos simpoziumui Hyderabad, Indijoje, kuris globojamas National Science fundacijos. Ketvirtajam Mokslo ir kūrybos simpoziumui dr. Klemas organizuoja Jūros mokslų ir gamtos apsaugos sesiją. Simpoziumas įvyks Padėkos dienos savaitgalį Chicagoje.

— **Vladas Kulpavičius** yra žinomas tautodailės dirbėjas. Jo kūrybos kopytėlės, kryželiai ir statulėlės yra paplitusios ne tik Amerikoje, bet ir kitose kontinentuose. Paskutiniu laiku Šveicarijos LB užsakė padaryti Rūpintojėlį ir turėjo jį įteikti Šventam Tėvui, bet vizitas dėl atentato buvo atšauktas ir nukeltas vėlesniam laikui. Kartais spaudoje būna netiksliai pažymimas vardas ir gyvenamoji vieta. Vladas Kulpavičius gyvena Palm Beach Shores, Fla. (anksčiau gyv. New Yorke).

— **Phoenixe leidžiamo dienraščio** priede "Arizona" šiu metu balandžio 26 d. buvo gražiai aprašytas lietuvis, indėnų muzikos rekonstruotojas, Ray Boley

Bolevičius. Jo brolis Juozas Bolevičius yra aktorius ir New Yorke Lietuvos Vyčių veikėjas.

— **Vysk. James S. Rausch**, 52 metų, Phoenixo vyskupas, staigiai mirė gegužės 18 d. Vyskupas Rausch į Phoenixą buvo paskirtas prieš 4 metus. Prieš tai buvo Vyskupų sąjungos sekretorium, Phoenixe per savo trumpą vyskupavimo laiką pasidarė visiems žinomas. Smarkiai augančioj vyskupijoj įsteigė 5 parapijas, 6 namus seneliams, rūpinosi vargšais ir nelaimingais. Lietuviams jis buvo prielankus, nes žinojo, kad Lietuva kenčia didelę spaudą.

KANADOJE

— **Regina ir Juozas Piečiūčiai** susilaukė sūnaus, kuris pakrikštytas Juozo vardu. Naujoku vaikeliu labai džiugiasi seneliai Danutė ir Bronius Staškevičiai ir M. Piečiūtienė.

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS

Darbo val.: 9 v. r. iki 6 v. v. Šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 v. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, Illinois 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.

LITHUANIAN PIONEER PRIEST OF NEW ENGLAND

By William Wolkovich-Valkavičius
The Life, Struggles and Tragic death of Rev. Joseph Zėbris, 1860-1915.
Published by Franciscan Press, Brooklyn, New York 1980
Kaina su persiuntimu \$6.85.
Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

DR. ANTANAS KUČAS ARKIV. JURGIS MATULAITIS MATULEVIČIUS

Gyvosios krikščionybės apaštalas
Įvadą parašė KARDINOLAS ANTONIO SAMORE

Tai geriausia knyga, kokia iki šiol buvo išleista, apie Dievo Tarną arkivyskupo gyvenimą, pastoracinę ir visuomeninę veiklą ir apie nugalėtą kiltis kelyje į tobulą krikščionybę. Jo palaimintojo paskelbimo byla yra prie pabaigos Vatikane. Reik tik susipažinti su jo gyvenimu ir prašyti šv. Tėvą šią beatifikacijos bylą pagreitinti.

Veikalas yra 592 psl., didelio formato, kietais viršeliais. Kaina su persiuntimu \$16.50. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Jau išėjo IŠVEŽTŲJŲ LIETUVIŲ SĄRAŠAS

STALINO TERORAS 1940-1941
Sudarė LEONADAS KERULIS

Įvadą lietuvių, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis parašė DR. VYTAUTAS VARDYS, Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius. Išleido Pasaulio lietuvių archyvas. Finansavo Lietuvių Bendruomenės JAV Krašto valdyba — Visuomeninių reikalų taryba. Sąrašas apima 19,285 vardus iš bendro 34,000 išvežtųjų per pirmuosius 1941 birželio 14-21 treimėjus. Tokio sąrašo iki šiol neturėjom. Autorius žinias rinko iš visų prieinamų šaltinių ir liudininkų daugiau negu 30 metų. Kiek yra žinoma, sąrašas nurodytas ir tolimesnis išvežtųjų ir jų šeimų likimas. Knyga yra didelio formato, 10" x 8", kietais viršeliais, 520 puslapių. Kaina su persiuntimu \$21.95.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS, 4545 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629
Illinois gyv. dar prideda \$1.20 valstijos mokesčio.